

Bestemmelse og ingen ubegrundet Bestemmelse, den, man tog i 1856; men efterhaanden som Højskolerne og Landbrugs-skolerne navnlig de første ere udbilledede, har det efter min Mening været en overflødig Bestemmelse, og naar man nu lovfæster de i de senere Aar foretagne betydelige Uvidelser ved Landbohøjskolen, og hvad jeg yderligere siger til, i det Hele taget udruster Landbohøjskolen noget rigeligt, saa forekommer det mig, at man ikke maatte stille denne Virksomhed saaledes op, at den ogsaa ved Optagelsen af Elever konkurrerede med Landbrugs-skolerne: tog sig paa gjennem et stort Antal af dyre Lærere at optage Elever, som efter deres Modenhed havde langt bedre af at gaa paa en almindelig Landbrugs-skole. Desuden har man ogsaa i meget stort Tal optaget unge Mennesker under 18 Aar paa Landbohøjskolen, det er navnlig Tilfældet med Veterinærelever, skøndt jeg ikke engang tror, at det er praktisk for deres Bedkommende; men det er ogsaa Tilfældet med Landbrugselever, og hvis de ville se Bisterne efter, ville de finde en enkelt Landbrugskandidat paa 17 Aar og Kandidater paa 18 Aar, 19 Aar o. s. v., uden at man fordrer praktisk Øvelse for at kunne gaa paa Skolen. Det vil vist være en fortrinlig Landbrugskandidat at sende ud i Landet til at undervise vore Bønder eller Andre om, hvorledes de skulle dyrke deres Jord. Jeg synes, det er en Parodi paa, hvad man skulde kræve af Uddannelse ved vor Landbohøjskole. Vort Forslag gaar ud paa, at man sætter som Regel 18 Aar; jeg siger udtrykkelig som Regel, da jeg indrømmer, at der kan gives Tilfælde, hvor man bør gjøre en Undtagelse. Er med Hensyn til Studerende ved Landbohøjskolen fra Nabolandene. Naar der er en saadan Studerende paa 17 Aar, der skal have Examen, saa kan jeg ikke negte, at den Liberalitet, som Landbohøjskolen har vist lige overfor saadanne Fremmede, er smuk, og jeg mener heller ikke, at vi bør sty at udruste Landbohøjskolen saaledes, at den fremdeles kan vise samme Gjæstfrihed. Men som Regel mener jeg, at de ikke bør være under 18 Aar, og at man bør stille den Fordring, at de ikke ere under den Modenhed, som Undervisningsraadet finder efter de giene Bestemmelser, at de maa have, og at der endelig for det tredje maa fordres praktisk Øvelse, hvilket dog i vort Forslag er henstillet til Undervisningsraadet at fastsætte gjennem deres Studieplan med Ministeriets Approbation saaledes, at de til enhver Tid kunne forandre denne deres Undervisningsplan. Det forekommer mig, at

disse tre Regler: Fste under 18 Aar, ikke umodne, altsaa ikke under den lave Grændse, man sætter for Forberedelsen, og for det Tredie praktisk Øvelse, det burde man kunne være enig om at sætte ind i Loven og der ved forandre de nuværende Lovbestemmelser. Nu hører jeg vel, at Flerparten har udtalt noget Lignende i deres Betænkning, men denne kan ikke erstatte en Paragraf i Loven, for der staar udtrykkelig i Loven, at Udgang tilstedes Alle, og denne almindelige Bestemmelse kan kun forandres ved Lov og ikke ved Flerpartens Betænkning, hvor almegetig den forøvrigt er, og derfor Flerparten derfor, hvad der er antydnet i Betænkningen, er enig med Mindretallet om Dømmet for denne Paragraf, saa forekommer det mig, at de Herrer maatte kunne gaa ind derpaa. Jeg henvender mig her navnlig til det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 1ste Valgtreds (Thomsen), om han ikke maatte kunne gaa ind paa denne Paragraf. Hvis han vil tiltræde den, veed jeg, at den er vedtaget. — I det tredje Stykke af denne Paragraf ville De finde en Bestemmelse om, at Ingen bør kaldes Landbrugskandidat eller Havebrugskandidat, fordi han har erhvervet det Maal af Kundskaber, som hidtil efter de bestaaende Regler har været tilstrækkeligt, men at de, for at kunne træde ud af Skolen med Benævnelsen Kandidat, maatte have bestaaet i et ved Undervisningsplanen nærmere bestemt Antal Fag af et videregaaende Kursus for Landbrugs- og Havebrugskonsulenter, Faglærere o. s. v. Jeg tror, at det er en almindelig Erfaring, at om end det Navn Kandidat har loffet adskillige unge Mennesker til Landbohøjskolen, som vel ellers næppe vilde have gaaet 17, 18—20 Maanedes der, saa ere dog disse Betegnelser lidet heldige. En Landbrugskandidat maatte i det Mindste have naaet dertil i praktisk og theoretisk Kundskab, at en Landboforening vilde sætte en Ære og en Glæde i at benytte ham som deres Konsulent, og at en Skolebestyrer kunde betro ham at undervise i vigtige Fag i sin Landbrugsskole. Jeg veed ikke, hvorfor Flerparten ikke kan tiltræde en saa vel begrundet Bestemmelse. Endvidere mener Mindretallet, at naar Skolen kunde blive rigelig udstyret med Lærerkæfter, hvilke den i intet Tilfælde vil komme til at savne efter vort Forslag Nr. 2 sammenlignet med § 8, saa burde Skolens ordinære Undervisningsplan lægges saaledes, at den omfatter de fortere eller længere Kursus for samtlige fra Højskolen med Examen udgaaende Elever, enten det er som Landinspektører, Forstandsbidater, Havebrugs- eller Landbrugskandidater. Disse